

Bài 2

DỰA VÀO ĐÂU ĐỂ BIẾT VÀ PHỤC DỤNG LẠI LỊCH SỬ?

A Trắc nghiệm

1. Hãy xác định phương án đúng.

1.1. *Tư liệu hiện vật là*

- A. di tích, đồ vật của người xưa còn được giữ lại trong lòng đất hay trên mặt đất.
- B. những lời mô tả về các hiện vật của người xưa được lưu truyền lại.
- C. đồ dùng mà thầy cô giáo em sử dụng để dạy học.
- D. bản ghi chép, nhật ký hành trình của các nhà thám hiểm trong quá khứ.

1.2. *Tư liệu chữ viết là*

- A. những hình khắc trên bia đá.
- B. những bản ghi; sách được in, khắc bằng chữ viết; vở chép tay,... từ quá khứ còn được lưu lại đến ngày nay.
- C. những hình vẽ trên vách hang đá của người nguyên thuỷ.
- D. những câu chuyện cổ tích.

1.3. *Truyền thuyết "Sơn Tinh – Thủy Tinh" cho biết điều gì về lịch sử của dân tộc ta?*

- A. Truyền thống chống giặc ngoại xâm.
- B. Truyền thống nhân đạo, trọng chính nghĩa.
- C. Nguồn gốc dân tộc Việt Nam.
- D. Truyền thống làm thuỷ lợi, chống thiên tai.

1.4. *Hình 4. Những tấm bia ghi tên người đỗ Tiến sĩ thời xưa ở Văn Miếu (Hà Nội) (trang 12, SGK) thuộc loại tư liệu nào?*

- A. Tư liệu hiện vật.
- B. Tư liệu truyền miệng.
- C. Tư liệu chữ viết.
- D. Cả tư liệu hiện vật và chữ viết.

2. Hãy xác định các câu sau đây đúng hay sai về nội dung lịch sử.

- A. Các nhà sử học chỉ cần dựa vào phán đoán của mình về hiện vật, sự kiện, nhân vật lịch sử,... để phục dựng lại lịch sử.
- B. Các nhà sử học dựa vào các nền văn hoá khảo cổ để phục dựng lại lịch sử.

- C. Các nhà sử học dựa vào các nguồn sử liệu: hiện vật, chữ viết, truyền miệng, gốc,... để phục dựng lại lịch sử.
- D. Các nhà sử học phục dựng lại lịch sử mà không cần dựa vào các công trình nghiên cứu của các nhà địa chất học, sinh vật học, động vật học.
- E. Tư liệu gốc là những câu chuyện cổ tích, truyền thuyết lịch sử.
- G. Tư liệu gốc là những đồ vật của người xưa còn được lưu giữ.
- H. Tư liệu gốc là những thông tin đầu tiên và trực tiếp về sự kiện hoặc thời kì lịch sử nào đó.
- I. Tư liệu gốc là những di tích, danh thắng thiên nhiên, công trình kiến trúc của người xưa còn được bảo tồn đến ngày nay.

3. Hãy ghép nguồn sử liệu ở cột A với khái niệm, ý nghĩa ở cột B sao cho phù hợp.

Cột A	Cột B
1. Tư liệu truyền miệng	a. Những di tích, đồ vật của người xưa còn được giữ lại trong lòng đất hay trên mặt đất.
2. Tư liệu hiện vật	b. Những bản ghi, sách vở chép tay hay được in, khắc trên giấy, gỗ, đá.
3. Tư liệu chữ viết	c. Những câu chuyện, những lời mô tả được truyền từ đời này sang đời khác bằng nhiều hình thức khác nhau. d. Không cho biết chính xác về địa điểm và thời gian, nhưng phần nào phản ánh hiện thực lịch sử. e. Là những tư liệu "câm", nhưng cho biết khá cụ thể và trung thực về đời sống vật chất và phần nào đời sống tinh thần của người xưa.
	g. Cho biết tương đối đầy đủ về các mặt của cuộc sống, nhưng thường mang ý thức chủ quan của tác giả tư liệu.

B Tự luận

1. Theo em, những nguồn sử liệu nào có thể sử dụng để tìm hiểu và phục dựng lại lịch sử? Hãy nêu ví dụ cụ thể.
2. Các nguồn sử liệu có ý nghĩa như thế nào trong việc tìm hiểu lịch sử?
3. Hãy cho biết những tư liệu lịch sử dưới đây thuộc loại sử liệu nào? Vì sao?

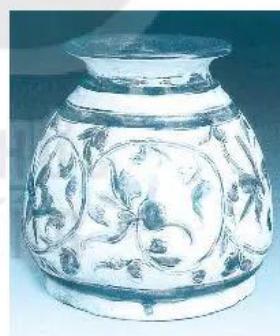
a. Chùa Một Cột (Hà Nội) được xây dựng vào thế kỉ XI, là một trong những biểu tượng của Thủ đô Hà Nội

b. Sự tích Bánh chưng, bánh giầy – một truyền thuyết của người Việt cổ

c. Bản dịch Chiếu dời đô của Lý Thái Tổ

d. Bình gốm hoa nâu thời Trần

4. Từ đoạn tư liệu dưới đây, em có nhận xét gì về vai trò của lịch sử?

"Sử để ghi chép việc, mà việc thì hay hoặc dở đều làm gương để răn dạy cho đời sau".

"Sử phải rõ được sự phải trái, công bằng, yêu, ghét, vì lời khen của sử còn vinh dự hơn áo đẹp vua ban, lời chê của sử còn nghiêm khắc hơn búa rìu, sử thực là cái cân, cái gương của muôn đời".

(Theo Đại Việt sử kí toàn thư, tập 1, NXB Khoa học xã hội, Hà Nội, 1972).